

EUROPESE ZEEKREEFT

STEEKKAART

- Stam (phylum) :**
Geleedpotigen (Arthropoda)
- Onderstam :**
Kreeftachtigen (Crustacea)
- Klasse (classis) :**
Hogere kreeften
(Malacostraca)
- Orde (ordo) :**
Tienpotige kreeften
(Decapoda)
- Onderorde :**
Langstaartkreeften (Reptantia)
- Familie :**
Nephropsidae
- Soort (Latijnse naam) :**
Homarus gammarus
(= Homarus vulgaris)
(= Astacus gammarus)
- Verspreiding :**
Oost-Atlantische Oceaan
Westelijke Oostzee
Het Kanaal, Oosterschelde
Noordzee, Middellandse Zee
- Habitat :**
Tussen rotsen, in spleten, in
gaten en grotten.
- Grootte :**
Tot 45 cm (soms veel groter).
- Voedsel :**
Alleseter, vooral schelpdieren,
wormen en (dode) vissen.

Tekst : Ivo Maddier
Foto's : Roland Wantens

Europese zeekreeft

Het is de grootste kreeft van de Europese zeeën. Het is een karakteristiek dier van rotskusten, dat zich bij ons ook op 'kunstmatige rotsen' (pielen, strekdammen en golfbrekers) heeft kunnen vestigen. Zijn natuurlijk woongebied bestaat echter uit rotsholten aan rotskusten en plaatsen met grove kiezel onder de laagwaterlijn. Men treft ze aan van Schotland tot Noord-Afrika en in de Middellandse Zee. Ook in onze Ooster- en Westerschelde komt zemaassaal voor. De zeekreeft leeft solitair.

De Europese zeekreeft is praktisch identiek aan de Amerikaanse soortgenoot die in de Westelijke Oceaan voorkomt, namelijk *Homarus americanus*.

In tegenstelling tot de langoest komt de zeekreeft overdag niet uit haar schuilplaats, enkel zijn voelsprietten steken buiten. 's Nachts verlaat ze haar hol, om voedsel te zoeken. Ze eet mosselen, wormen en dode vissen en is daarom gemakkelijk in speciale fuiken (kreeftenkorven) te vangen. In onze Oosterscheldewerdze - op plaatsen waar ze overvloedig voorkomt - al eens betrappt op het eten van zeesterren.

Economisch is het één van de waardevolste producten van de kustvisserij.

Vermits de *Homarus gammarus* tot de orde van de tienpotige kreeften behoort, heeft ze dus ook tien looppoten. De twee voorste poten zijn voorzien van grote, gevaarlijke asymmetrische scharen waarvan er één met grove tanden - waarmee ze schelpdieren kraken - en één voor het fijnere werk. Ze gebruikt deze grote scharen ook om rovers, zoals zeehonden, op afstand te houden. Het tweede en derde paar looppoten heeft ook scharen. Deze zijn veel kleiner en worden gebruikt om het voedsel naar de mond te brengen.

Kleur: blauw-zwart op een oranje ondergrond. Als men ze kookt wordt ze rood.

Net als krabben groeit ze door regelmatig haar pantser af te werpen, waarbij ze haar zachte lichaam via een spleet over de rug naar buiten werkt. Het nieuwe pantser wordt in enkele dagen hard. Meestal verorbert de kreeft het afgeworpen pantser gedeeltelijk, om haar kalkgehalte op peil te houden. We vinden dit verschijnsel terug bij alle kreeftachtigen.

Onder normale omstandigheden loopt de zeekreeft over de zeebodem. Als ze verontrust wordt kan ze achteruit zwemmen door krachtig methaarstaarten achterlijfteslaan.

Kreeften zijn geslachtsrijp wanneer ze ongeveer vier jaar oud zijn, maar een wijfje paart pas als ze zeven jaar oud en 25 cm lang is. Aan het einde van de zomer legt ze een oranje massa van zo'n 150 000 eieren. Deze worden tijdens het rijpen zwart. Gedurende negen à tien maanden worden ze aan de zwempoten, onder het achterlijf, meegedragen. Na deze dracht komen er 10 mm lange larven te voorschijn.

De Europese zeekreeft kan gemakkelijk dertig jaar oud worden. Van de soort *Homarus americanus* is ooit een exemplaar gevangen dat ongeveer 200 jaar oud werd geschat.

De Europese zee kreeft in het aquarium

Men kan een kreeft gemakkelijk in een aquarium houden, mits ze niet al te groot is. Hoe groter het aquarium, hoe groter de kreeft mag zijn. Exemplaren van 10 tot 15 cm zijn zeer geschikt. Een kreeft groeit zeer langzaam.

Het is niet aan te raden om meerdere exemplaren in een aquarium te houden. De ervaring heeft mij geleerd dat het best mogelijk is omeenzee kreeft samen met een Noordzeekrab te houden, zolang ze voldoende vluchtwegen en schuilplaatsen hebben.

In tegenstelling tot Noordzeekrabben zijn kreeften geen echte vernielers. Toch kunnen ze net als de krabben veel schade aanrichten aan de medebewoners in het aquarium, dikwijls door het uitvoeren van schijngvechten.

Kreeften voeren dikwijls schijngvechten uit tegen hun spiegelbeeld in de aquariumruiten.

Als je een Europese zee kreeft in een aquarium wil houden, dan moet dit een koudwateraquarium zijn. De temperatuur moet schommelen tussen 15 en 18°C. Als het water in de zomer stijgt tot 20 à 21°C is dit nog geen ramp. Vanaf 23 graden kan dit de dood betekenen voor je kreeft.

In de Oosterschelde kan tijdens een warme zomer de temperatuur wel eens uitzonderlijk oplopen tot 25 à 26°C. Als deze temperatuur enkele dagen aanhoudt, kom je eerst verscheidene dode strandkrabben tegen. Een paar dagen later kom je de eerste slachtoffers tegen onder de Noordzeekrabben en zee kreeften. De sterksten kunnen deze hittegolf overleven. Thuis moet je er zeker voor zorgen dat de temperatuur van je aquariumwater niet zo hoog wordt.

Je moet de inrichting van je aquarium aanpassen voor het houden van een kreeft. Het moet voorzien zijn van grote hopen, spleten en een grove bodembedekking zodat goede schuilplaatsen ontstaan.

In aquaria die te klein zijn, lopen kreeften gewoonlijk met afgebroken voelsprietten rond. Deze toch wel lange voelsprietten breken gemakkelijk af in te enge ruimten.

Een Europese zee kreeft is een ideale afvalopruimer in uw biotoopaquarium. Alle grote Decapoda zijn vleeseters, die zowel levende als dode dieren pakken. Ook soortgenoten sparen ze niet, wanneer deze tijdens een vervelling weerloos zijn geworden. Je kan ze dus beter bijvoederen met schaal- en weekdieren, inktvisvlees en vers gevangen garnalen (die je zelf kan invriezen). Als je ze niet regelmatig voedert, zullen ze zeker andere dieren aanvallen.

Leeftijd van de Europese zee kreeft

Biologen zijn er nog niet in geslaagd de 'juiste' ouderdomsbepaling te geven bij een kreeft. Een kreeft heeft geen hersenboontjes zoals vissen. Bij vissen kan je, net als bij een boom (1 groeiseizoen per jaar), het aantal groeitandjes, voorkomend op de twee hersenboontjes, aflezen. Bij een kreeft kan dit dus niet.

Een kreeft verschaalt regelmatig, maar dit gebeurt niet noodzakelijk elk jaar. Het verschalen gebeurt enkel maar als alle factoren in het milieu daarvoor gunstig aanwezig zijn, zoals het kalkgehalte, het voedselaanbod, maar vooral de watertemperatuur.

Men neemt aan dat in onze contreien de jaarlijkse groei van een kreeft circa 2,5 cm bedraagt.

Een kreeft van twintig jaar oud wordt meestal niet groter, maar zet wel uit in de breedte.

Overzicht van het gewicht en de daaraan verbonden vermoedelijke leeftijd :

250 g komt overeen met een leeftijd van 3 jaar

500 g komt overeen met een leeftijd van 7 jaar

1000 g komt overeen met een leeftijd van 12 à 13 jaar

2000 g komt overeen met een leeftijd van 20 jaar

2700 g komt overeen met een leeftijd van 25 jaar

Verschillende benamingen

Nederlands : Kreeft

Duits : Hummer

Engels : Lobster

Frans : Homard

Italiaans : Elefante di mare, Astice

Spaans : Lubricante

